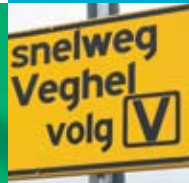
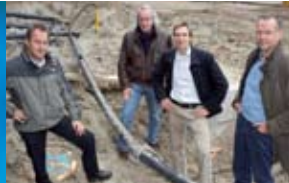

GEO DATA

achttiende jaargang 2007 > 4

-
- > Utrecht komt **verder** met dynamisch verkeersmanagement
 - > ICT en GIS in de provincie: **bloeit** daar iets moois?
 - > De Noord-Hollandse kabels en leidingen gaan **digitaal**

3 news to know

4 trends & ontwikkelingen

In de regio Utrecht komen weggebruikers sinds dit najaar 'Verder', naar het gelijknamige project van de provincie in samenwerking met Geodan. Met een reisadvies op maat, via hun gps of gsm of via signaleringsborden langs de weg. 'Voorkomen is beter dan vastzitten' is het motto van dit sterke staaltje dynamisch verkeersmanagement.

6 GeoUpdate

8 project & people

De provincie Noord-Holland staat voor de enorme klus om alle gegevens over haar ondergrondse infrastructuur te digitaliseren. Steven Douwes en Herkelijn Groskamp van de provincie Noord-Holland en Peter van den Pol van Geodan IT praten over realiteit, ambities en het belang van een goed adviestraject.

10 platformpagina

Zou voor overheden de inzet van GIS net zo logisch moeten zijn als die van ICT? Geodan peilt de mening van twee vertegenwoordigers van de provincie Noord-Brabant.

12 in the spotlight / agenda

De innovatievelingen van OAD scheppen naar eigen zeggen chaos in de orde, werken graag op maat én met standaarden, en zijn dan verbaasd als niet iedereen ze meteen begrijpt. Gelukkig verrassen ze zichzelf ook regelmatig...

Ziet u dit icoon onder een artikel staan?

Op de genoemde webpagina vindt u meer informatie.

Geodan

President Kennedylaan 1
1079 MB Amsterdam (NL)
Tel. +31 (0)20 - 5711 311
Fax +31 (0)20 - 5711 333
E-mail info@geodan.nl

Vestiging Zuid

Buitenhaven 27-A
5211 TP 's-Hertogenbosch
Tel. +31 (0)73 - 692 5151
www.geodan.nl

Colofon GeoData is een uitgave van Geodan en wordt gratis verspreid onder de relaties van Geodan. Op verzoek kunnen geïnteresseerden een exemplaar toegezonden krijgen. Artikelen kunnen worden aangeboden aan Geodan. Reacties op geplaatste artikelen worden zeer gewaardeerd. **Redactie** Niels Bourgonjen, Charlotte Heida, Evert Meijer, Peter Meijer, Jolein Oderkerk, Henk Scholten, Theo Thewessen, Sandra van de Ven **Fotografie** Marcel Israel **Realisatie** Link Design, Amsterdam en Linea Recta Media, Amsterdam **Lithografie en druk** DrukGoed BV, Amsterdam

Geodan Groove

Nog voor het einde van het jaar is duidelijk dat 2007 een bijzonder jaar in de GIS-geschiedenis is. Zo rijden dit jaar in Europa en de VS 21 miljoen auto's rond met een *personal navigation device*! En wat te denken van de mega-overnames in de geo-wereld? Deze zorgden voor ongekende media-aandacht. Zo gaat Navteq naar Nokia en wordt TeleAtlas toch van TomTom. Als onafhankelijke GIS-dienstverlener volgen wij dit alles met grote belangstelling.

Naast deze 'oude' GIS-ontwikkelingen was daar ineens ook een geheel nieuw verschijnsel in ons GIS-wereldje: een nieuwe communicatietool die ook bruikbaar is in het geo-werkveld. Het was wel even wennen. In plaats van ArcGIS, Virtual Earth en Google was daar ineens 'Groove'. Menig GIS-hart sloeg over: Groove als nieuwe GIS-dimensie! Voor diegene die Groove niet kent: met deze omgeving kun je informatie uitwisselen en delen met collega's, zelfs onder extreme omstandigheden. *Peer to peer* zoals deskundigen zeggen of 'los van de server' voor niet-deskundigen. "Zeer geavanceerde MSN", zegt mijn zoon. Het werkt al in de oorlogsomstandigheden in Irak en het gaat ook werken in Nederland. Groove voor de boswachters, Groove voor de waterschappers en Groove voor de rampenbestrijders. Groove GIS als onderdeel van het primaire proces? Wij laten het u graag zien. Voor nu wens ik u namens alle Geodanners een voorspoedig en gelukkig 2008!

Henk Scholten

Eurogeonames: gazetteer voor Europa

Geodan neemt deel aan de opzet van Eurogeonames (EGN), een Europese internetdienst voor geografische namen. Een flink aantal topografische en kadastrale diensten uit verschillende EU-landen stelt deze namen en bijbehorende attributen rechtstreeks beschikbaar. In de nieuw te maken dienst voor geografische namen, de gazetteerservice, kan men ook zoeken via exoniemen. Dit zijn de buitenlandse varianten van namen, zoals The Hague en La Haye voor Den Haag. EGN krijgt een centrale portal en wordt gedistribueerd over de deelnemende landen. De dienst zal voor interactief gebruik vrij beschikbaar zijn. Men kan steeds

één request per keer aanvragen. Aan de hoeveelheid verzoeken per dag zit geen limiet. EGN onderscheidt zich van andere gazetteerservices door bijvoorbeeld de namen rechtstreeks uit officiële bronnen te putten. Verder gebruikt deze service standaarden voor geografische data-uitwisseling, zoals voorgeschreven in de Europese INSPIRE-richtlijn. Deze richtlijn is in april 2007 aangenomen om uitwisseling en het delen van geografische gegevens tussen de EU-landen te bevorderen. Geodan is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de servicesoftware en is betrokken bij onder meer het definiëren van het datamodel, het uitwerken van communicatie-interfaces, de bouw van conversiemodules voor de deelnemende organisaties en het vinden van gebruikerstoepassingen.

Informatiemodel Kabels en Leidingen (IMKL)

Op 9 oktober van dit jaar heeft de stuurgroep IMKL het Informatiemodel Kabels en Leidingen vastgesteld. Het Kadaster heeft het IMKL daarop in beheer genomen. Voordat de stuurgroep zichzelf ophief, heeft Geodan de resultaten van de zogenaamde tweede praktijkproef aan de stuurgroep IMKL gepresenteerd. Belangrijkste doel van deze praktijkproef was om te onderzoeken en aan te tonen hoe maatvoering en annotatie uit verschillende brongegevens in een Webmapping Service (WMS) getoond kunnen worden. Het kunnen tonen van deze gegevens was tot nog toe onvoldoende bewezen, maar is door de graafwereld als belangrijk aangemerkt. De belangrijkste uitkomst was positief: het is mogelijk om maatvoering en annotatie uit verschillende brongegevens in een WMS te tonen. De benodigde inspanning om WMS'en te configureren is sterk afhankelijk van de complexiteit van de opslag- en datastructuur en het gebruikte GIS-beheersysteem.

Nieuw: Geodan Next

Op 1 januari 2008 proosten we niet alleen op het nieuwe jaar. We proosten ook op de nieuwste activiteit van Geodan: Geodan Next. Onder deze naam biedt Geodan vanaf januari expertise aan op het gebied van ruimtelijke ordening, verkeer & vervoer en veiligheid. Interim-managers en -adviseurs - die ervaring hebben opgedaan binnen de geo-ICT sector en bij de overheid - staan klaar om de klant terzijde te staan bij de ontwikkeling en implementatie van strategie en beleid op eerdergenoemde aandachtsgebieden. Naast hun eigen ervaring, beschikken de interim-professionals ook over een uitgebreid kennisnetwerk. Zo hebben zij via Geodan IT onder meer direct toegang tot ervaren systeemontwikkelaars en programmeurs. Geodan slaat bruggen tussen inhoudelijke vraagstukken en reeds beschikbare geo-informatie-technologie. Technologie die een belangrijke rol kan spelen bij de uitvoering van beleids- en beheertaken op het gebied van ruimtelijke ordening, verkeer & vervoer en veiligheid.

Marianne Kuijpers-Linde,
CEO Geodan Next

“Verlaat nu de snelweg

De regio Utrecht kent sinds 26 september een bijzondere samenwerking voor optimale bereikbaarheid en mobiliteit: Verder. Met innovatieve middelen zoals datacommunicatie via in-car-systemen streeft de regio hierbij naar gewenst verkeersgedrag. Doel: optimale veiligheid en doorstroming en minimale belasting van het milieu, met de weggebruiker als uitgangspunt.

Hans van Rooijen, programma-manager regionaal verkeersmanagement voor de regio Utrecht, kan terugzien op geslaagde pilots met gps- en gsm-systemen die de provincie in samenwerking met o.a. Geodan uitvoerde. Eind dit jaar verwacht hij bestuurlijke goedkeuring voor het project. “Onze projectgroep, onder leiding van Henk Scholten, directeur van Geodan, heeft het provinciaal bestuur gevraagd budget vrij te maken voor een onorthodoxe aanpak van de verkeersproblematiek in de regio”, legt Hans uit. “In plaats van het tot dan toe gebruikelijke ‘wegnemen van hobbels en bobbelen in de weg’ kiezen wij voor optimale benutting van het bestaande asphalt. Dat doen we met intelligente databanken en positioneringssystemen die dynamisch verkeersmanagement mogelijk maken.”

Adviezen op maat

Eenvoudig gezegd ontvangt de wegbeheerder actuele informatie van in-carsystemen zoals gps of gsm en vertaalt deze in adviezen voor het gewenste verkeersgedrag. Dit kan zowel rechtstreeks via bijvoorbeeld een navigatiesysteem in de auto als met signaleringsborden boven of langs de weg. Door real-time informatie voortdurend te koppelen aan de infrastructuur en externe factoren, krijgt de reiziger adviezen op maat. “Proactief dus in plaats van reactief, als het kwaad al is geschied. Zo kun je bijvoorbeeld beter even de snelweg verlaten voor een kop koffie dan een halfuur later in een file belanden”, aldus Hans van Rooijen.

De keten op orde

Volgens Hans stelt een reiziger - de ‘mobilitist’ - zichzelf doorgaans de volgende vragen: ga ik überhaupt, zo ja, op welk tijdstip, ga ik met de auto of het openbaar vervoer en als ik met de auto reis, volgens welke route en hoe laat vertrek ik? “Om de mobilist te helpen de juiste keuzes te maken, hebben wij in de regio het programma Regionaal Verkeersmanagement gestart”, vervolgt hij. “De automobilist levert via in-carsystemen automatisch data aan over de route, snelheid en het tijdstip van reizen. Deze verzamelen we in een datawarehouse, dat we ook voeden met weersinformatie, meetsystemen langs de weg, wegwerkzaamheden en evenementen die van invloed kunnen zijn op het verkeersaanbod. Deze data verwerken we vervolgens tot informatie voor de weggebruiker en de netwerkmanager of verkeersleider. Naast navigatiesystemen in de auto en informatiedragers boven en langs de weg kunnen we deze informatie ook via internet, radio en tv verstrekken. Hiermee is de keten rond en beschikt de mobilist over actuele informatie waarop hij zijn reiskeuze kan bepalen.”

voor een kop koffie”

**“Geen hobbels en bobbel
wegnemen, maar het bestaande
asfalt optimaal benutten”**

De weggebruiker centraal

Op basis van interactief datamanagement met in-carsystemen lopen momenteel de volgende zeven projecten in de provincie Utrecht:

- De gebruiker in beeld;
- De auto als sensor;
- Regionale Verkeersmanagement Centrale (RVMC);
- Incident Management Mobiel;
- Verkeersmodellen voor de korte termijn;
- Wegonderhoud beter in beeld;
- Utrechts Data Warehouse (UDW).

“De eerste doorbraak is dat bij al deze projecten de weggebruiker centraal staat”, vervolgt Hans. “Waar bevindt de auto zich en hoe verhouden de verplaatsingen zich tot tijdstip en route? Een tweede belangrijke doorbraak is de samenwerking tussen het Rijk, de provincie en de gemeenten om het totale regio netwerk te managen. Op die manier streven we naar het ideaal van integraal dynamisch verkeersmanagement, waarmee je de verkeersintensiteit voor het komende halfuur kunt voorspellen en adequaat kunt anticiperen. Zowel de verkeersleider als de weggebruiker.”

Van passief naar actief

“Absolute voorwaarde voor betrouwbare real-time informatie aan de weggebruiker is dat de gegevens en informatiehuishouding op orde zijn”, zegt Victor van Katwijk, senior consultant bij Geodan IT. “Bij location based services moet je veel data over locatie, tijd, snelheid, et cetera verzamelen, gebruiken, analyseren en

beschikbaar stellen. Deze moet je dus direct kunnen koppelen aan grote databestanden zoals het Nationaal Wegenbestand of de basisregistraties bij provincies en gemeenten. Deze basisinfrastructuur is echter nog niet overal op orde. Hier ligt dus voor de meeste betrokken instanties nog een aanzienlijke technische en organisatorische uitdaging. De hobbels en bobbel op de digitale snelweg vormen nu de grote uitdaging en gelukkig zijn we bij Geodan dan weer goed in het aanleggen en onderhouden van een goed gefundeerde digitale (geo-)infrastructuur! Voor de provincie Utrecht wordt op dit moment een datawarehouse opgezet voor de verkeerskundige informatie voor de afdeling Mobiliteit, verantwoordelijk voor strategische beleidsvorming en programmering op het gebied van wegen, verkeer en vervoer.

**“We streven naar het
ideaal van integraal dynamisch
verkeersmanagement”**

Real-time informatieverstrekking betekent een omslag van passief naar actief handelen. Zo geven de matrixborden boven de snelweg soms al de reistijd aan in plaats van de filelengte. Dit kan ook via het navigatiesysteem in de auto. Geodans ervaring met het monitoren van hulpvoertuigen van ambulancediensten, brandweer en politie helpt ons bij dit project voor de regio Utrecht. De ‘gewone’ weggebruiker zal binnenkort van deze kennis meeprofiteren”, besluit Victor.

Schilderij van de ERG-raffinaderij in San Quirico uit 1957 van Cecilia Ravera Oneto.

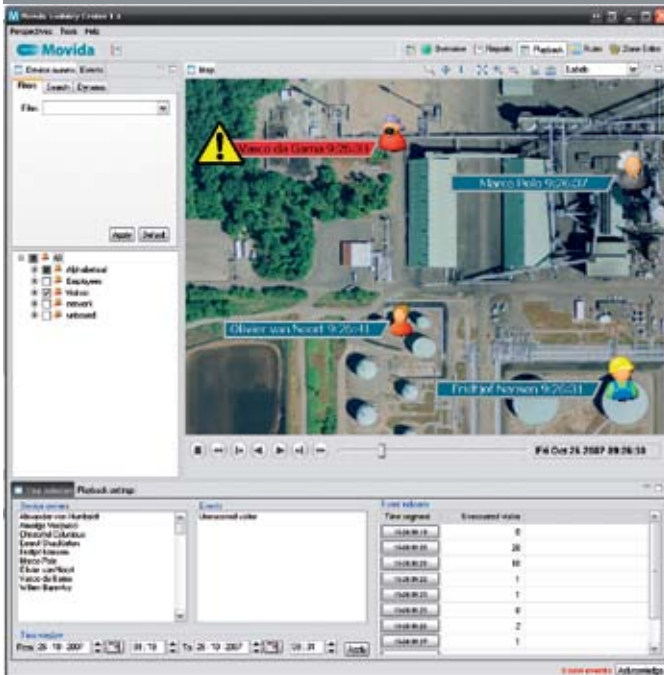
Quickscan ERG-raffinaderij Sicilië afgerond

Geodan Mobile Solutions heeft een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke toepassingen van Real-time Location Awareness (RTLA) bij een van de Siciliaanse raffinaderijen van de onafhankelijke Italiaanse olie- en gasmultinational ERG SpA. ERG overweegt RFID te gaan gebruiken om de veiligheid op haar bedrijfsterreinen te vergroten. Het bedrijf heeft om de expertise van Geodan Mobile Solutions gevraagd bij het bepalen van de technologische behoefte en de economische voordelen van RFID voor de bedrijfsveiligheid. Dit is een onderdeel van een strategisch plan om RTLA te introduceren voor industriële veiligheid.

 www.geodan.nl/quickscan

Meer mogelijk met Movida

Kort geleden heeft Geodan Mobile Solutions versie 1.4 van Geodan Movida gelanceerd. Movida is hét Real-Time Location System voor de professionele markt. Aanleiding voor de nieuwe versie is de operationele ervaring die Geodan Mobile Solutions bij de implementaties in binnen- en buitenland heeft opgedaan. De rapportagemogelijkheden en het terugspelen van situaties zijn sterk verbeterd. De user interface is intuïtiever geworden. Schermcombinaties stellen de gebruiker bovendien in staat een eigen dashboard te maken. Ook is gelet op de stabiliteit. Geodan Movida 1.4 voorziet nu in uitbreidingen tot 10.000 gebruikers.

 www.geodan.nl/movida

Cognos: business intelligence met GIS-component

Het in Canada gevestigde bedrijf Cognos produceert business intelligence software. Met deze software kunnen gebruikers gegevens van hun onderneming verzamelen uit bronsystemen en ze vervolgens bewerken, analyseren en er rapporten mee samenstellen. Daarnaast is het mogelijk om de ruimtelijke spreiding van die gegevens in een kaart te tonen. Voor Cognos-gebruikers kan Geodan standaardkaarten leveren, zoals post-code- of buurtkaarten en maatwerkkaarten, zoals eigen rayon- of districtindelingen.

 www.geodan.nl/cognos

Meer inzicht met marktdata

Er is meer over u bekend dan u denkt. Van elke locatie in Nederland is bekend hoeveel mensen er wonen en hoe de bevolking is opgebouwd. Hoeveel mannen zijn er, hoeveel vrouwen, en hebben ze kinderen? Wat hebben ze te besteden en waaráán geven ze dat geld uit? Ook is bekend welke bedrijven er gevestigd zijn, uit welke branche en hoeveel personen er werkzaam zijn. Met marktdata krijgt u meer inzicht in úw locatiegegevens door die te koppelen aan alles wat al bekend is van die locatie. Marktdata zijn beschikbaar op het niveau van postcodes, buurten en gemeenten.

 www.geodan.nl/marktdata

Wie bepaalt het aankoopgedrag van hagelslag?

Optimaliseer uw distributienetwerk

Het in kaart brengen van locaties heeft een enorme meerwaarde bij optimalisatie van uw vestigingennetwerk. U ziet direct waar uw vestigingen zich bevinden in relatie tot omgevingsfactoren. Zo krijgt u snel en eenvoudig inzicht in de succes- en faalfactoren van uw netwerk. Met het optimaliseren van uw netwerk kunt u de juiste balans vinden tussen het vergroten van de omzet door uw netwerk enerzijds te verfijnen en anderzijds het aantal locaties te minimaliseren om de kosten beheersbaar te houden. Geodan vertelt u graag meer over de mogelijkheden van netwerkanalyse.

www.geodan.nl/netwerkanalyse

Hoe zijn uw vestigingen verspreid over het land?

Kwaliteitsborging ruimtelijke informatie

Ruimtelijke informatie speelt steeds vaker een rol bij essentiële bedrijfsprocessen. Daarnaast vindt steeds meer uitwisseling plaats van ruimtelijke data tussen organisaties onderling én bijvoorbeeld richting burgers. Het op orde hebben en houden van de ruimtelijke informatiehuishouding is dan ook belangrijk. Geodan heeft hiervoor een kwaliteitsborgingssysteem opgezet. Dit systeem bestaat uit een aantal componenten. Uitgangspunt is de quickscan waarin Geodan bekijkt in hoeverre het kwaliteitsaanbod aansluit op de behoefte vanuit de bedrijfsprocessen. Op basis van de uitkomsten wordt op maat een aantal instrumenten ingezet voor de kwaliteitsborging.

www.geodan.nl/water

Geoserver.nl nieuws

De GeoStreets stratenkaart is nu bij Geoserver.nl in een nieuwe extra kleurstelling beschikbaar onder de naam Falk. De opmaak van deze kaart lijkt meer op de bekende papieren Falk-plankaarten. Bovendien zijn in de Falk-variant ook wijk- en buurtnamen zichtbaar.

Verder is de Referentieset Nederland geactualiseerd. Deze dienst is na registratie gratis te gebruiken. Weguitbrei-

dingen, nieuwe woonlocaties en andere wijzigingen ten opzichte van 2006 zijn in deze nieuwe set doorgevoerd. Nieuw is dat de dienst nu altijd een scherpe kaart te zien geeft, ongeacht het zoomniveau.

Daarnaast is de Geoserver.nl-reistijdenmatrix op PC6-niveau te gebruiken voor het opvragen van reistijden en -afstanden van postcode naar postcode.

www.geoserver.nl/nieuwsbrief

Een nieuwe extra kleurstelling met de naam Falk.

Het EPADP-hoofdkwartier in Caïro. De graafwerkzaamheden zijn voor een nieuw wegdek, niet voor een drainagesysteem.

DrainGIS in Egypte aan vervanging toe

In de jaren 90 van de vorige eeuw heeft Geodan samen met Rijkswaterstaat RIZA een geo-informatiesysteem gemaakt voor het ontwerpen van ondergrondse drainage-systemen in Egypte onder de naam DrainGIS. Drainage van landbouwgrond is een belangrijk aspect van het waterbeheer in Egypte. Het is daar nodig om water effectief te hergebruiken en de bodem in een goede staat te houden. De Egyptische dienst voor drainageprojecten (EDADP) heeft jarenlang succesvol gewerkt met DrainGIS. Het systeem, dat onder meer gebruikmaakt van UNIX en Arcinfo, is echter aan vervanging toe. ESRI Noord-Afrika gaat met behulp van ArcGIS server 9.2 een nieuw GIS maken. Geodan is in Cairo geweest om daarbij te adviseren.

www.geodan.nl/draingis

Zicht onder de

Projectinformatie

Project

Om actuele data online te kunnen verstrekken aan gravers moet de provincie Noord-Holland de gegevens over haar ondergrondse infrastructuur digitaliseren volgens voorgeschreven specificaties. Geodan inventariseerde de situatie en schreef een plan van aanpak.

Verantwoordelijken bij klant

Steven Douwes (opdrachtgever, probleemhouder), Herkelijn Groskamp (GIS adviseur en databeheerder) en Ed Prins (manager meetgegevens)

Verantwoordelijken bij Geodan

Peter van den Pol

Projectdoel

Onderzoek en advies over de aanpassingen die de provincie moet treffen voor de online informatie-uitwisseling van actuele kabel- en leidingendata.

Van links naar rechts: Ed Prins, Herkelijn Groskamp, Steven Douwes en Peter van den Pol.

Zoals alle netbeheerders zijn ook de provincies vanaf 2009 verplicht de informatie over hun ondergrondse infrastructuur te digitaliseren en uit te wisselen volgens wettelijk verplichte standaarden. De

komst van deze Grondroerdersregeling was voor de directie Beheer en Uitvoering van de provincie Noord-Holland reden om Geodan IT in te schakelen bij een adviestraject.

grond

De directie Beheer en Uitvoering (B&U) van de provincie Noord-Holland is verantwoordelijk voor het beheren en registreren van kabel- en leidinginformatie van onder meer wegriolen, verkeersregelinstallaties, voertuigdetectielussen en gladheidsmeldsystemen. Herkelijn Groskamp is GIS-adviseur en databeheerder van B&U. “Veel informatie over kabels en leidingen zit nu in verschillende systemen en bestanden of soms zelfs archiefkasten”, vertelt hij. “De huidige systemen werken prima voor de eigen vakdisciplines, de data zijn helaas technisch moeilijk koppelbaar. Maar in de nabije toekomst moeten deze systemen foutloos met elkaar communiceren en de data uitwisselbaar zijn. Een klus die voor ons niet direct te overzien was, daarom hebben we Geodan om advies gevraagd. Geodan leverde niet alleen het gevraagde adviesrapport op, maar ook een projectinitiatiedocument (PID), met een concreet stappenplan. Erg prettig was ook dat ze de werkprocessen hadden uitgewerkt en het plan afgestemd op de lopende ontwikkelingen.”

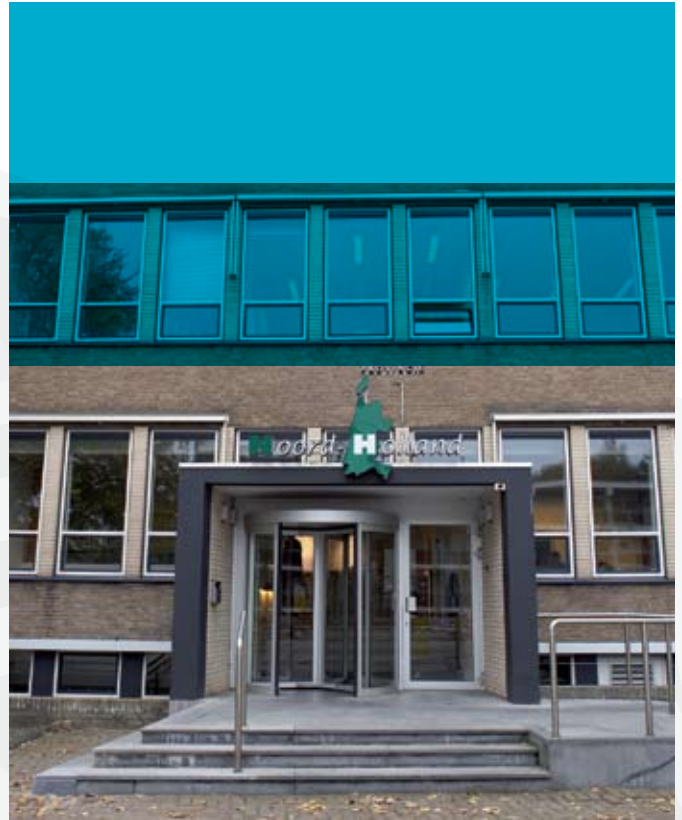
Ideaal Areal

Steven Douwes, opdrachtgever bij B&U, schuift aan: “Het op orde brengen van de kabel- en leidinginformatievoorziening heeft een belangrijke overlap met het interne project Ideaal Areal: een gemeenschappelijk datamodel voor alle areaaldata. Voor ons was de Grondroedersregeling eigenlijk de directe aanleiding om het totale databeheer en de informatie-uitwisseling tussen deelprocessen, afdelingen en aannemers te verbeteren.” Steven vervolgt: “Alle ‘ondergrondse data’ moeten straks nauwkeurig, volledig en actueel zijn. Elke verandering moet dus direct worden doorgegeven en verwerkt. De voordelen? Minder graafschade en meer efficiency in de werkprocessen. Een voorbeeld van dat laatste is een aanzienlijke versnelling van de vergunningenprocedure.”

“Boven- en ondergronds zijn niet los van elkaar te zien”

Peter van den Pol van Geodan IT: “Daarnaast kunnen verschillende vakdisciplines makkelijker informatie delen als ze allemaal met dezelfde standaarden gaan werken en alle data vanuit een centraal punt beheerd worden. Beheer speelt in dit verhaal een prominente rol. Er wordt hier nog met verschillende systemen gewerkt, dat is in de loop van de tijd zo gegroeid. In de toekomst wordt dat één centraal databeheersysteem: enkelvoudige opslag voor meervoudig gebruik.”

Boven- en ondergronds zijn niet los van elkaar te zien, vindt Steven daarbij. “Als je met één blik in het systeem weet hoe oud een kabel is en vooral waar deze ligt, kan die bij de aanleg van een nieuwe weg meteen worden vervangen. Laatst zagen we nog

een installatiekabelbehuizing voor verkeersregelinstrumenten aan een brug bevestigd, die daardoor niet meer open kon. Dat soort ellende kunnen we straks voorkomen.”

Intelligent

“In de praktijk zullen alle data inclusief de bestaande tekeningen in het komende anderhalf jaar gevectoriseerd moeten worden”, vertelt Peter. “De bestaande digitale informatie wordt ‘intelligent’ gemaakt. Er wordt gewerkt aan een provinciaal datamodel gebaseerd op de standaarden voor informatie-uitwisseling van geoinformatie: IMKL (Informatie Model Kabels en Leidingen), maar ook IMGEO voor een goede aansluiting op het bovengrondse areaal. Voor dit nieuwe datamodel is de bestaande technologie en expertise van de provincie het uitgangspunt. Men gebruikt AutoCad voor de registratie van gegevens over ligging en ESRI- en Oracle-applicaties voor het beheer van geo-informatie. AutoCad-data moet de komende tijd objectgericht gemaakt worden. Daarnaast betekent dit alles een andere manier van werken en organiseren.” Herkelijn beaamt: “We moeten niet langer in kaarten denken, maar in data. We gaan van een tekenaar een GIS-omgeving.”

Inmiddels heeft Geodan het adviestraject afgerond. “Maar Peter komt nog terug om de vertaalslag naar de praktijk te maken, zodat ook aannemers weten hoe zij de kabel- en leidinginformatie voortaan aan moeten leveren aan de provincie”, zegt Herkelijn. Steven: “Andere provincies zijn hier ook mee bezig. Die hebben al aangegeven veel interesse te hebben in het Geodan-rapport.”

GIS en ICT niet meer van

Google Earth op pc en laptop, navigatiesystemen in de auto: geo-informatie raakt steeds meer ingeburgerd voor dagelijks gebruik. Overheden staan voor de uitdaging hun informatie digitaal en in kaartvorm aan te bieden. Burgers en bedrijven willen zien wáár de overheid wélke dingen doet. Is de brug tussen geo-informatievoorziening en ICT zo moeilijk te slaan als nog weleens wordt beweerd? Erik van der Zee (senior geo-ICT consultant) vraagt twee medewerkers van de provincie Noord-Brabant naar hun mening.

Geografische informatie is gewoon informatie - 'stroom is gewoon stroom'.

Herman Voet: “Daar ben ik het mee eens, maar dan wel krachtstroom. Anders dan bij een tabel met rijen en kolommen heb je binnen geo-informatie te maken met een extra x- en y-coördinaat in de rijen, waardoor meteen duidelijk is waar iets zich bevindt. Dat maakt geo-informatie zo bijzonder en voor de ICT'er soms lastig te volgen. Je hoeft geen lastige koppelingen te leggen om relaties in beeld te brengen, maar je legt de informatie geografisch over elkaar, waardoor verbanden vanzelf duidelijk worden.”

“ICT'ers denken in totaaloplossingen, geo-ICT'ers vanuit brondata en webservices”

Klazien Witteveen: “Mee eens, geo-informatie is gewoon informatie, maar wat het speciaal maakt, is de ruimtelijke component. De kunst is dan ook om de eigenaar van administratieve en statistische gegevens geografisch te laten denken. Zo is het voor overheden bijvoorbeeld belangrijk om te kunnen laten zien wáár zij overheidsgeld aan besteden. Welk gebied krijgt de meeste stimuleringsgelden, waar zijn de nieuwe wegen aangelegd en hoe groot is het gebied dat ontwikkeld is als Ecologische Hoofdstructuur. De huidige informatievoorziening biedt de techniek en de organisatie om dit mogelijk te gaan maken.”

De geo-ICT'ers moeten maar eens van hun eiland afkomen en meedoen.

Klazien Witteveen: “Deze stelling vind ik dubbel. Op technisch en ICT-vlak zijn geo-ICT'ers allang van hun eiland af en werken zij zeer nauw samen met ICT'ers. Wel merk ik dat ICT'ers nog denken in totaaloplossingen, waarbij informatie en gegevens in de applicatie opgesloten zitten, terwijl geo-ICT'ers al denken vanuit brondata en webservices. Als het gaat over de informatievoorziening zelf, zie ik dat men op de administratieve informatievoorziening steeds meer ziet: ‘Hé, zo kan het ook. Ik kan mijn gegevens koppelen met een gebied en weergeven in een kaart.’”

Herman Voet: “Volgens mij zitten geo-ICT'ers al op een schiereiland en zijn we op drie fronten actief om meer land om ons heen te creëren. We zoeken samenwerking in datamanagement, architectuur en inhoudelijke projecten en bieden de informatie aan in open standaarden. Hiermee zijn we klaar voor de koppeling aan interne bedrijfsprocessen.”

SAP en GIS... GIS was toch leuk en sexy?

Herman Voet: “Dat vind ik nog steeds en door de koppeling van GIS en SAP kunnen we SAP ook ‘sappiger’ maken. Klaziens voorbeeld van het in een kaartbeeld zichtbaar maken van overheidsbestedingen in een bepaald gebied illustreert dit. Zo'n koppeling zet informatie in een heel andere dimensie. Het kan voor de politiek heel interessant zijn om te weten dat er

elkaar te scheiden

De Platformdeelnemers

Klazien Witteveen, Bureauhoofd Architectuur & Innovatie, Integrale Informatie Voorziening, provincie Noord-Brabant.

Herman Voet, Beleidsmedewerker nieuwe toepassingen geo-informatie, Integrale Informatie Voorziening, provincie Noord-Brabant.

bijvoorbeeld meer subsidies in West-Brabant terechtkomen dan vorig jaar.”

Klazien Witteveen: “Precies. Bedrijfsvoering wordt ‘sappiger’, leuker en interessanter door er geo-informatie in te integreren. Binnen de ICT moeten we af van het denken in systemen en onze aandacht meer richten op gevraagde functionaliteiten zoals het verlenen van e-dienstverlening, het combineren van data, het vergemakkelijken van zoeken en vinden, de mogelijkheden om beleid te monitoren en om via internet te verantwoorden waar wij als overheid mee bezig zijn.”

Geo-ICT'ers begrijpen pas echt hoe je informatie kunt integreren. Ze doen niet anders.

Herman Voet: “Wij kunnen veel van elkaar leren. Geo heeft veel ervaring met databeheer. ICT doet dit op een heel andere wijze en vaak dubbelop. Er ligt dus een brede taak voor wat betreft datamanagement. Binnen de provincie betekent dit bijvoorbeeld kernregistraties vastleggen en doublures verwijderen. Aan de andere kant kunnen wij als geo veel leren van ICT over de wijze waarop het beheer van applicaties geregeld is. Dat geldt met name voor onze geografische viewers.”

Klazien Witteveen: “De geografische informatie is goed op orde. Door deze ervaringen ook bij administratieve en statische data te gebruiken, kunnen we de basis leggen voor een goede integratie van gegevens.”

Over drie jaar maakt geo-informatie integraal deel uit van de informatievoorziening van de provincie.

Herman Voet: “Ik denk nog eerder, wellicht al binnen twee jaar. Dat wij in de geo-omgeving toe waren aan de vervanging van de hardware en de software was voor ons aanleiding om de geo-ict-omgeving beter vorm te geven. Door Geodan is daarvoor een adviesrapport opgesteld waarin een heel nieuwe architectuur staat beschreven, die uitgaat van de integratie tussen geo en ICT. Op dit moment zijn we in de fase van de realisatie van deze structuur aanbeland. Er zal echter nooit een moment komen van ‘nu zijn we er’. Er zullen steeds nieuwe componenten worden toegevoegd.”

Klazien Witteveen: “Het provinciebestuur maakt zich hard voor digitale dienstverlening en transparantie. Dat doen we volgens een stappenplan van 2005 tot 2011. Met dit stappenplan werken we aan de ‘techniek onder de motorkap’, maar ook aan procesherinrichting, provinciebreed datamanagement, provinciebreed informatie- en kennismanagement, documentenmanagement en zaken als e-formulieren, gebruik van Digid en basisregistraties. De organisatie pakt de veranderingen proces voor proces aan vanuit het principe *think big, act small*, leer van voorgaande stappen en gebruik wat al ontwikkeld is. We zijn flink op weg.”

Open Application Development (OAD)

Geodan bestaat uit ongeveer 100 medewerkers. Professionals die verschillende teams vormen. Maar wat doen al die teams en wat beweegt de teamleden om telkens weer met innovatieve oplossingen voor complexe vraagstukken te komen? Robert van Seeters van OAD (Open Application Development) staat overal voor open, ook voor vragen over zijn team.

Wat doet OAD? "Wij implementeren GIS-applicaties, voornamelijk voor het web, maar ook voor op de desktop. We focussen ons bij de bouw op de kennis en componenten die beschikbaar zijn binnen de OSS-gemeenschap, zoals OpenLayers, Mapbuilder, Geoserver, UMN Mapserver en PostGIS. Daarnaast richten we geolabs in voor klanten, om hun kennis van de verschillende systemen te vergroten."

Geef in 3 woorden weer waar jullie team voor staat. "Openheid, toegankelijkheid en vernieuwing. Als groep proberen wij op open wijze chaos te scheppen in orde. We gaan te werk met een open mind om tot innovatieve toepassingen en oplossingen te komen. Daarbij is de Open Source-gemeenschap een belangrijke tool voor ons. Dat betekent dat we veel met standaarden moeten werken, terwijl we ook graag maatwerk leveren. De meesten van ons zijn namelijk behoorlijk eigenzinnig. En daardoor worden we juist weleens als ontoegankelijk ervaren: mensen weten niet altijd wat ze van ons kunnen verwachten."

Hoe ziet jullie team er dan uit? "Van degelijk tot experimenteel, met veel creatieve geesten. Sommigen zijn naast hun werk ook actief in de kunst. In ons werk bereiken we een dusdanig abstractieniveau dat we op een vrijer denkniveau opereren, dus zo gek is die combinatie niet. De meesten knutselen thuis ook wat; dan lopen werk en hobby in elkaar over."

Waarop heeft iemand van jullie team de laatste keer gegogled? "Batenburg. Dat was de locatie van ons team-uitje en niemand wist precies waar het lag."

Waar halen jullie voldoening uit? "Als we blij verrast zijn over ons eigen werk. Bijvoorbeeld als we een broncode compleet verbouwd hebben en er bij de eerstvolgende poging om het bouwwerk te testen een kaart verschijnt!"

Agenda

Inschrijfcursussen

Introductie MapInfo Professional

2-daagse algemene introductie cursus met behulp van praktische opgaven.

Data: 23 - 24 januari, 5 - 6 maart, 9 - 10 april, 21 - 22 mei en 18 - 19 juni 2008

SOA en GIS

Inschrijfcursus van 1 dag met o.a. voor- en nadelen, consequenties en toepassingen van Service Oriented Architectures (SOA)

Datum: 20 maart 2008

Oracle Spatial

2-daagse cursus met aandacht voor opslag, indexeren en ruimtelijke queries en analyses in Oracle Spatial.

Data: 26 - 27 maart 2008

Introductie ArcView 9

2-daagse algemene introductie cursus met behulp van praktische opgaven.

Data: 16 - 17 april 2008

Evenementen

Geodan is aanwezig tijdens en/of organiseert de volgende evenementen:

GISRUK 2008 (Manchester)

Data: 2 - 4 april 2008
prof.dr. Henk Scholten is hier key-note speaker